

Nr 92.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående höjt bidrag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm; given Stockholms slott den 4 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg anför här-
efter:

Enligt gällande avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, och Stockholms stad, å andra sidan, om uppehållande av karolinska mediko-kirurgiska institutets till fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Mimer i Stockholm förlagda pediatrika klinik, skall Stockholms stad för tiden intill dess en sådan pediatrik klinik, som omförmäles i § 2 av de av Kungl. Maj:t den 21 november 1930 utfärdade bestämmelserna rörande förhållandet mellan allmänna barnhuset i Stockholm och Stockholms stad, kommer till stånd, dock högst intill den 1 juli 1941, inom förutnämnda fastigheter upprätthålla en stadens sjukvårdsanstalt för barn

om 70 platser. För att i den pediatrika undervisningens intresse säkerställa tillgång till för densamma tillräckligt belysande patientmaterial har i punkten 9 av nämnda avtal stipulerats, att staden skall, därest Kungl. Maj:t det påfordrar, för barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm, upplåta högst 15 av platserna å barnsjukhuset. Avgifterna för vård av sådana barn må ej av hälsovårdsnämnden fastställas till högre belopp än vad som genomsnittligt motsvarar stadens egna kostnader för vården. Skillnaden mellan den sålunda fastställda vårdavgiften och det belopp, som staden kan såsom ersättning utfå av barnets hemortssamhälle, skall för varje räkenskapsår i efterskott ersättas staden av statsverket.

Såsom av den under punkten 92 i 1937 års åttonde huvudtitel (sid. 281 ff.) lämnade redogörelsen framgår, hade kanslern för rikets universitet i sina framställningar om anslag för budgetåret 1936/37 hemställt om anvisande av medel för nedbringande i vissa fall av legosängsavgifterna vid ifrågavarande klinik i syfte att förvärva ett större och mångsidigare kliniskt material. I enlighet med den ståndpunkt, jag vid min anmälan av denna framställning intagit, och varemot riksdagen icke framförde någon erinran, hemställde kanslern i skrivelse den 18 september 1936, att Kungl. Maj:t ville med stöd av förutnämnda avtal påfordra upplåtande från och med den 1 januari 1937 av 15 platser å Norrulls sjukhus för barn, vilka icke ägde hemortsrätt i Stockholm. Jag uttalade i 1937 års åttonde huvudtitel min anslutning till kanslerns förslag under framhållande, att, enligt vad jag under hand inhämtat, det anslagsbehov, som betingades av den ifrågasatta åtgärden, med utgångspunkt från en medelbeläggning av 10 vårdplatser kunde beräknas till mellan 5,000 och 6,000 kronor per år. I sakens natur låge emellertid, att denna beräkning vore mycket osäker. Då nämnda ersättning enligt avtalet skulle betalas i efterskott, syntes härför erforderliga medel böra äskas först för budgetåret 1938/39.

Riksdagen gjorde i sin skrivelse nr 8/1937 ingen erinran mot vad jag sålunda anförde.

Genom beslut den 4 juni 1937 anbefalldes Kungl. Maj:t sedermera lärarkollegiet vid karolinska institutet att på Kungl. Maj:ts och kronans vägnar med stöd av bestämmelserna i punkten 9 av omförmälda avtal påfordra, att Stockholms stad tills vidare från och med den 1 juli 1937 skulle upplåta högst 15 av platserna å barnsjukhuset för barn, vilka icke ägde hemortsrätt i Stockholm.

Under punkten 81 i 1938 års åttonde huvudtitel (sid. 171 ff.) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ersättning för vård av här ifrågavarande barn anvisa ett belopp av förslagsvis 25,000 kronor för budgetåret 1938/39. Vid anmälan av denna anslagsfråga påpekade jag, att det för ändamålet erforderliga beloppet blivit högre än tidigare kunnat an-

tagas på grund av förhållanden, som icke låtit sig på förhand överblicka. Jag tillade emellertid, att jag förutsatte, att stadens avtalsenliga skyldighet att upplåta platser för ändamålet icke komme att tagas i anspråk för tid efter innevarande budgetårs utgång. Av den under nämnda punkt lämnade redogörelsen framgår vidare, att lärarkollegiet igångsatt en utredning till utrönande av om syftet med ifrågavarande anordning skulle kunna tillgodoses på annat och för statsverket i ekonomiskt avseende mera förmånligt sätt och att kollegiet förklarat sig ämna inkomma med yttrande i ämnet, så snart denna utredning blivit slutförd.

Kanslern har i skrivelse den 8 januari 1937 överlämnat ifrågavarande utredning och tillika i likhet med lärarkollegiet *dels* förordat, att Kungl. Maj:t och kronan måtte förklara sig från och med den 1 juli 1938 icke längre påfordra tillämpning av punkten 9 av berörda avtal, *dels ock* hemställt om anvisande av 8,000 kronor för budgetåret 1938/39, att enligt vederbörande klinikchefs bestämmande i varje särskilt fall användas för nedbringande av vårdavgifterna vid pediatrika kliniken å Norrtulls sjukhus för barn, som ej ägde hemortsrätt i Stockholm.

Av utredningen inhämtas bland annat följande:

Ett fast anslag att användas enligt klinikchefens bestämmande medförde den bestämda fördelen, att i ömmande fall nedsättning under 4 kronor 50 öre — hemortssamhällets avgift — kunde ske, varigenom personer i små omständigheter, som droge sig för att ligga fattigvården till last, kunde effektivt understödjas; en socialt synnerligen behjärtansvärd fördel, så mycket mera behjärtansvärd som 4 kronor 50 öre redan det vore avsevärt högre än vuxna behövde erlagga för sjukhusvård. Endast ett fåtal landstingsområden hade nämligen hittills på något som helst sätt tillgodosett behovet av sjukhusvård inom länet åt sina sjuka barn. Det syntes dock ganska orimligt, att föräldrar till barn skulle betungas i högre grad för vård av sina sjuka barn än exempelvis en ogift vuxen person i än så god ekonomisk ställning för egen sjukvård. Erinras borde också om att för stockholmsbarn erlades högst 2 kronor 50 öre.

Anslagets storlek syntes skäligen böra sättas till 8,000 kronor på den grund, att platsbehovet efter hittillsvarande erfarenhet torde böra beräknas till 15, icke 10, per dag samt att ett nedbringande av vårdavgiften från 6 kronor till genomsnittligt 4 kronor 50 öre per dag för sålunda vårdade vid 350 vård dagar per vårdplats skulle medföra en beräknad årlig kostnad av $(6 - 4:50 =) 1:50 \times 15 \times 350 = 7,875$ kronor.

Då den utväg att anskaffa erforderligt kliniskt material, som inneslutes i berörda avtal mellan kronan och Stockholms stad befunnits vara i ekonomiskt avseende oförmånlig för statsverket, synes den icke vidare böra anlitas. I stället blir det erforderligt att, så länge Norrtullssjukhuset användes för den pediatrika undervisningen, anvisa ett fast årligt

anslag för vårdavgifternas nedsättande. I sistnämnda fall skulle kostnaderna komma att uppgå till icke fullt tredjedelen av kostnaderna vid tillämpning av avtalsbestämmelserna. Jag anser mig därför böra förordna föreliggande förslag och tillstyrker, att för budgetåret 1938/39 anvisas ett anslag av 8,000 kronor, att enligt vederbörande klinikchefs bestämmande i varje särskilt fall användas till nedsättande vid ifrågasvarande sjukhus av vårdavgifterna för barn, som ej äga hemortsrätt i Stockholm. Jag har redan i annat sammanhang förklarat mig förutsätta, att stadens avtalsenliga skyldighet att upplåta platser för här ifrågasvarande ändamål icke kommer att tagas i anspråk för tid efter innevarande budgetårs utgång.

Då den av mig sålunda tillstyrkta anordningen föranleder en ändring av det under förenämnda punkt 81 i 1938 års åttonde huvudtitel framlagda förslaget rörande anslag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm, anser jag mig böra hemställa, att Kungl. Maj:t måtte, med ändring därutinnan av sagda förslag, hos riksdagen hemställa om den höjning av samma anslag, som betingas av nu föreliggande förslag eller alltså en höjning från 90,700 kronor med 8,000 kronor till 98,700 kronor. Ifrågasvarande anslagsbelopp å 8,000 kronor torde böra upptagas såsom en särskild delpost under anslaget.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, kan anslaget från och med budgetåret 1939/40 minskas med förut omförmälda belopp å 25,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t — med ändring av sitt under punkten 81 i åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen till 1938 års riksdag därutinnan framlagda förslag — måtte föreslå riksdagen

att till *Universitetssjukhus: Bidrag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 98,700.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gösta Sandberg.